

Gemeenteraad

Portefeuillehouder: Michiel Wouters

Van team: Team Omgeving

Adviseur: Paul Franssen

E-mail: p.franssen@denhelder.nl

Classificatie: **Openbaar**

Kenmerk: **2022-057856**

Begrotingswijziging: **Nee**

Onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van de Subsidieverordening Gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein

Publiekssamenvatting:

In de begrotingen voor 2022 en 2023 zijn middelen gereserveerd voor het verbeteren van de beeldkwaliteit en de energieprestatie van gevels bij de stadsentree omgeving Julianaplein. Voor het kunnen aanwenden van deze middelen moet een subsidieverordening worden vastgesteld. Er is een startbudget en in de tweede helft van 2023 zal het college de raad adviseren over het eventueel vrijmaken van extra middelen voor de subsidieregeling.

Geadviseerd besluit

1. de subsidieverordening gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein vast te stellen;
2. het eventuele benodigde budget voor gevelrenovaties in 2024 en volgende jaren te betrekken bij de Kadernota 2024-2027.

Bijlagen

1. Bijlage 3 - Raadsinformatiebrief 20 oktober 2020 - exclusief bijlage presentatie West8.pdf
2. Bijlage 2 - Plan gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein d.d. 13 december 2022 - bijlage bij Subsidieverordening.pdf

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

In het Uitwerkingsplan Stadshart 2008 is de ambitie vastgelegd voor de aanpak van het gebied rond het NS station en het Julianaplein. Het gaat niet alleen om de beeldkwaliteit van de openbare ruimte maar ook om de renovatie van de gevels van de panden er omheen. Sindsdien is het Julianaplein heringericht als een deel van het stadspark. Ook de Beatrixstraat en het Stationsplein zijn heringericht. Zeestad voert al langere tijd een subsidieregeling uit voor de renovatie van kleine gevels in de binnenstad. De subsidies die conform deze regeling worden verstrekt zijn niet groter dan 100.000 euro per pand. Nog in 2018 verhoogde de gemeente de bijdrage aan dit fonds.

Gevelrenovatie entreegebied

Op 30 juni 2020 nam uw raad een motie aan over de inrichting van een fonds voor de gevelrenovatie in het entreegebied van de stad (Stationsplein en Julianaplein). Het college werd gevraagd om voor de behandeling van de begroting 2021 een plan te presenteren voor het structureel opknappen van de gevels. Met de raadsinformatiebrief van 20 oktober 2020 informeerde het college over de voortgang **(zie bijlage 3)**.

In 2020 was gebleken dat er veel achterstallig onderhoud was dat door de verenigingen van eigenaren (VVE's) moest worden opgepakt. Ingeschat werd dat er koppelkansen zijn met de verbetering van de energieprestatie en de beeldkwaliteit van de gevels. Het college schatte destijds in dat er in 2024 geld beschikbaar gesteld zou moeten worden voor de gevelrenovatie. In de raadsinformatiebrief is specifiek ingegaan op de situatie rond het Hotel Wienerhof. Inmiddels (eind 2022) heeft de eigenaar van het hotel de vergunning voor de grootschalige verbouw van het hotel en de vernieuwing van de gevels. Er is een aannemer geselecteerd en de eigenaar heeft aangegeven dat de geselecteerde aannemer snel kan starten.

Met de raadsinformatiebrief van 20 oktober 2020 is het plan voor gevelrenovatie aan uw raad gepresenteerd. Hierbij is aangetekend dat de renovatie vanwege de schaal van de gevels een aanzienlijke investering zou vergen. Conform de berekening ging het destijds om een gemiddelde investering per gevel – afhankelijk van de uitvoering en de mate waarin ingezet wordt op het verbeteren van de energieprestatie – van ca. € 285.000 tot ca. € 1.960.000.

Al gereserveerde middelen

In de begroting 2022 is al een bedrag van € 350.000 opgenomen voor “Gevelrenovatie VVE's in het winkelhart (fase 1)”. In de begroting van 2023 en die van 2024 is bij vaststelling van de begroting 2023 een bedrag van respectievelijk € 250.000 en € 1.250.000 opgenomen voor de verbetering van de winkelgebieden. De middelen zijn niet alleen bedoeld voor het entreegebied van de stad maar met name ook voor andere winkelgebieden zoals aan de Marsdiepstraat en Schotenplaza.

Risico voor staatssteun

Aangezien de panden (deels) in eigendom zijn van ondernemingen kan het subsidiëren van gevelrenovatie gezien worden als staatssteun. In de Europese Unie kan de overheid ondernemingen alleen financieel steunen als er sprake is van rechtmatige staatssteun. In het geval er sprake zou zijn van onrechtmatige staatssteun is de gemeente gehouden deze terug te vorderen bij de subsidieontvanger. Dit levert zowel voor de gemeente als voor de subsidieontvanger financiële risico's op. Dat is onwenselijk en het is daarom noodzakelijk om de subsidieregeling zo in te richten dat er geen sprake zal zijn van onrechtmatige staatssteun.

Doelen en resultaten

Nadat uw raad een besluit heeft genomen kunnen subsidieaanvragen worden ingediend. Het college zal voor elke subsidiebeschikking het risico op ongeoorloofde staatssteun afwegen en op de juiste wijze afwikkelen. Er is voldoende budgetruimte voor de start van de regeling. Het college gaat er van uit uw raad medio 2023 te kunnen adviseren over de eventuele uitbreiding van het budget voor de subsidieregeling.

Kaders en omstandigheden

Behalve de inhoudelijke kaders die zijn aangehaald in de paragraaf *Aanleiding en context* zijn er juridische kaders die van belang zijn voor de Subsidieverordening gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein. Gelet op het feit dat in het entreegebied van de stad (Stationsplein en Julianaplein) verschillende ondernemingen actief zijn is subsidieverstreking te toetsen aan de EU-regelgeving met betrekking tot staatssteun.

Financiële vergoedingen die de gemeente verstrekt ten behoeve van ondernemingen gevestigd in het entreegebied kan kwalificeren als staatssteun in de zin van artikel 107 lid 1 van het EU-Werkingsverdrag ('VWEU'). De ratio daarbij is dat ondernemingen in principe zélf gehouden zijn om de kosten verbonden aan hun bedrijfsactiviteiten (waaronder ook groot onderhoud) te dragen. Steun vanuit een (lokale) overheid kan hen daarbij een voorsprong geven ten opzichte van concurrenten, waardoor er (in potentie) sprake kan zijn van een beïnvloeding van de mededinging.

De subsidieregeling in kwestie gaat niet in alle gevallen over zéér grote bedragen per onderneming. Op grond van de de-minimisverordening (nr. 1407/2013) is het de overheid toegestaan om een onderneming steun te verlenen ter hoogte van € 200.000 gedurende een periode van maximaal drie jaren. Het gaat om steun van de overheid in zijn algemeenheid, dus niet alleen de eventuele steun van de gemeente, maar ook die van bijvoorbeeld het Rijk. Een steunbedrag van € 200.000 euro wordt – vanwege de relatief beperkte omvang ervan – geacht géén staatssteun te zijn in de zin van artikel 107 lid 1 VWEU. Mogelijk zal het steunbedrag per onderneming hier beperkt blijven tot een bedrag onder deze 'bagatelgrens'. Die situatie kan zich voordoen indien meerdere ondernemingen verantwoordelijk dragen voor de verbetering één gevel.

Niet uit te sluiten valt echter dat in sommige gevallen alsnog een hoger subsidiebedrag per onderneming beschikbaar zal worden gesteld voor de verbetering van de gevels. In dat geval zal het college in eerste instantie gebruik willen maken van de vrijstelling op de aanmeldingsverplichting bij de Europese Commissie. Dat is mogelijk als voldaan wordt aan voorwaarden opgenomen in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (nr. 651/014) ('AGVV'). In deze Verordening staan verschillende categorieën opgenomen met projecten waaraan rechtmatig staatssteun kan worden verleend, zonder dat een voorafgaande aanmelding en goedkeuring van de Europese Commissie noodzakelijk is. In 2021 is een aantal steuncategorieën toegevoegd aan de AGVV, waaronder de investeringssteun ten behoeve van het verbeteren van de energie-efficiëntie in gebouwen. Deze categorie is in belangrijke mate gerelateerd aan de doelstelling van de subsidieregeling. Zou in een specifiek geval geen vrijstelling voor de aanmeldingsverplichting toegepast kunnen worden dan zal het college gemeente de subsidiebeschikking op grond van artikel 108 lid 3 VWEU eerst moeten aanmelden bij de Europese Commissie. Pas als deze haar goedkeuring heeft verleend, kan de subsidieregeling ten uitvoer worden gelegd ('stand-still periode'). Met een aanmelding bij de Europese Commissie gaat de nodige tijd gemoeid. Formeel heeft de Europese Commissie vanaf het moment dat het aanmeldingsdossier als 'compleet' wordt beschouwd 2 maanden om de aangemelde regeling te beoordelen. In sommige gevallen echter kan deze periode oplopen tot een halfjaar of langer.

Andere juridische kaders

Voor de subsidieverordening is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) relevant omdat hier de regels omtrent subsidieverstreking zijn vastgelegd. In artikel 147 en 149 Gemeentewet is vastgelegd dat het de gemeenteraad is die verordeningen vaststelt. Tenslotte is van belang de Verordening van de gemeenteraad houdende algemene regels over subsidieverlening (Algemene subsidieverordening Den Helder), omdat deze in de Subsidieverordening gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein wordt aangehaald.

Argumenten en alternatieven

In **bijlage 2 bij dit advies** en als bijlage bij de subsidieverordening is een verkorte versie opgenomen van het plan dat met de raadsinformatiebrief van 20 oktober 2020 aan uw raad is gepresenteerd. In dit plan zijn verschillende bouwvolumes en gevels onderscheiden. Voor de renovatie van deze gevels is een aanzienlijke investering nodig. Voor een aantal van de bouwvolumes geldt dat het vastgoed volledig in eigendom is van ondernemingen. Voor andere geldt dat er een vereniging van eigenaren is

waarvan ook bezitters van particuliere woningen lid zijn. Subsidie aan particulieren wordt niet gezien als staatssteun. De gemeente kan echter niet zondermeer ondernemingen subsidiëren. Subsidies zouden gezien kunnen worden als een middel om in te grijpen in de marktwerking. In die zin kan een gemeentelijke subsidie in bepaalde situaties gekwalificeerd worden als ongeoorloofde staatssteun. De voorgelegde subsidieregeling is bedoeld om de renovatie van gevels te subsidiëren zonder dat er een risico bestaat op ongeoorloofde staatssteun.

Verlening van de onderhavige subsidie dient plaats te vinden op grond van een wettelijke grondslag in de vorm van een subsidieverordening of -regeling. De Algemene subsidieverordening biedt daarvoor geen mogelijkheden. Om die reden is het noodzakelijk een afzonderlijke subsidieverordening vast te stellen. Conform artikel 147 en 149 van de Gemeentewet is het aan de gemeenteraad om verordeningen vast te stellen.

Bestuurlijke vernieuwing

Niet van toepassing.

Het voorstel leent zich op grond van de referendum verordening gemeente Den Helder 2012 lid 2 onder k niet voor het houden van een referendum

Duurzaamheid

De gevelrenovatie is niet alleen bedoeld voor het verbeteren van de beeldkwaliteit. De renovatie zal ook leiden tot een betere energieprestatie van de woningen en de panden als geheel.

Financiële consequenties

Aan het geadviseerde besluit zijn geen financiële consequenties verbonden. In de Aanleiding is beschreven dat er inmiddels middelen zijn gereserveerd. De in de begroting 2022 opgenomen middelen zijn geormerkt voor de gevelrenovatie in het plangebied. De in de begroting 2023 opgenomen middelen zijn niet exclusief bedoeld voor dit plangebied. Het college reserveert in eerste instantie voor het jaar 2023 een bedrag van 500.000 euro voor gevelrenovatie en zal uw raad apart adviseren over de benodigde financiële middelen voor de jaren 2024 en verder.

Uitvoering en planning

Nadat uw raad een besluit heeft genomen kunnen subsidieaanvragen worden ingediend. Het college zal voor elke subsidiebeschikking het risico op ongeoorloofde staatssteun afwegen en op de juiste wijze afwikkelen. Er is voldoende budgetruimte voor de start van de regeling. Het college gaat er van uit uw raad medio 2023 te kunnen adviseren over de eventuele uitbreiding van het budget voor de subsidieregeling.

Communicatie

Niet van toepassing.

Den Helder, 20 december 2022

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
J.A. (Jan) de Boer MSc.

secretaris
K. (Koen) van Veen

CONCEPT - Raadsbesluit

Raadsvergadering d.d.	23 januari 2023
Besluit nummer	2022-057856
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van de Subsidieverordening Gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 20 december 2022,

besluit:

1. de subsidieverordening gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein vast te stellen;
2. het eventuele benodigde budget voor gevelrenovaties in 2024 en volgende jaren te betrekken bij de Kadernota 2024-2027.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 23 januari 2023